

KURATORIUM OŚWIATY
W KRAKOWIE

MAŁOPOLSKI KONKURS CHEMICZNY

dla uczniów szkół podstawowych

Etap rejonowy

20 stycznia 2021 r.

Materiały dla nauczycieli

Rozwiązania zadań wraz z punktacją

Uwagi ogólne:

- Za odpowiedzi/rozwiązania można przyznawać jedynie całkowite liczby punktów.
- Za prawidłowe rozwiązanie zadań rachunkowych inną metodą niż opisana w schemacie należy przyznać maksymalną liczbę punktów.
- Jeżeli za rozwiązanie zadania rachunkowego uczeń może uzyskać maksymalnie **2 pkt**, to stosuje się następujący sposób oceniania:
2 pkt – zastosowanie poprawnej metody rozwiązania, prawidłowe wykonanie obliczeń oraz podanie wyniku z właściwą jednostką;
1 pkt – zastosowanie poprawnej metody, ale: popełnienie błędów rachunkowych, podanie wielkości mianowanej bez jednostki lub z niepoprawną jednostką;
0 pkt – inna odpowiedź lub brak odpowiedzi.
- Brak strzałek: \uparrow , \downarrow w równaniach reakcji nie powoduje utraty punktów.
- Równania reakcji uznaje się za poprawne zarówno w przypadku pojawienia się w nich znaku równości (=), jak i strzałki (\rightarrow).
- W przypadku pozostawienia przez ucznia dwóch odpowiedzi lub dwóch sposobów rozwiązania – poprawnego i błędnego – nie przyznaje się punktów.
- Jeżeli w zamieszczonym niżej szczegółowym schemacie oceniania jakiś fragment opisu obserwacji lub wyjaśnienia jest ujęty w nawias, to element w nim zawarty nie jest wymagany w odpowiedzi ucznia (ale jeśli się pojawi, to musi być poprawny).

ROZWIĄZANIA ZADAŃ I SCHEMAT OCENIANIA

Nr	Przewidywana odpowiedź	Punktacja	Suma					
Zadanie I (15 punktów)								
1	Liczba atomowa	Numer grupy	Numer okresu	Ilość protonów	Ilość elektronów na drugiej powłoce	1 pkt	1 pkt	
	8	16	2	8	6			1 pkt
2	O = O lub O = O					1 pkt	1 pkt	
3	Przykładowe rozwiązanie: $\text{Fe}_x\text{O}_y \quad \frac{56x}{16y} = \frac{7}{3}, \quad \frac{x}{y} = \frac{2}{3} \quad \text{Fe}_2\text{O}_3$					1 pkt	2 pkt	
	tlenek żelaza(III)					1 pkt		
4	Pierwiastek	lit	stront	glin	azot	jod	2 pkt	
	Maksymalna wartościowość względem tlenu	I	II	III	V	VII		1 pkt
	Wzór tlenku	Li₂O	SrO	Al₂O₃	N₂O₅	I₂O₇		1 pkt
	<i>Uwaga: w przypadku popełnienia błędu tylko w jednej kolumnie przyznaje się 1 pkt za zadanie 4</i>							
5	1	2		3			1 pkt	1 pkt
	tlen	wodór		tlenek węgla(IV)				
6	2Mg + O₂ → 2MgO lub Mg + 1/2O₂ → MgO					1 pkt	2 pkt	
	S + O₂ → SO₂					1 pkt		
7	nierozpuszczalną, twardym, nie przewodzi prądu elektrycznego					1 pkt	1 pkt	
8	F, P, P, F					1 pkt	1 pkt	
9	Przykładowe rozwiązanie: $Cp = \frac{10,6}{110,6} * 100\% = \mathbf{9,584\%}$					2 pkt	2 pkt	
10	Przykładowe rozwiązanie: $\frac{20,95}{100} * 1000 \text{ cm}^3 = 209,5 \text{ cm}^3$ $m = dV = 0,00143 \frac{\text{g}}{\text{cm}^3} * 209,5 \text{ cm}^3 = \mathbf{0,3 \text{ g}}$					2 pkt	2 pkt	
Zadanie II (15 punktów)								
1	a)	Ilość protonów	Ilość elektronów	Ilość neutronów			1 pkt	2 pkt
		30	28	37				
	b) Ilość nukleonów: 67					1 pkt		
2	a) 1. 2Zn + O₂ → 2ZnO lub Zn + 1/2O₂ → ZnO 2. ZnO + 2HCl → ZnCl₂ + H₂O 3. ZnCl₂ + 2KOH → Zn(OH)₂ + 2KCl					3 pkt	4 pkt	
	b) tlenek cynku, chlorek cynku, wodorotlenek cynku					1 pkt		
3	a) 1. Zn(OH)₂ + H₂SO₄ → ZnSO₄ + 2H₂O 2. Zn(OH)₂ + 2NaOH → Na₂[Zn(OH)₄]					2 pkt	3 pkt	
	b) amfoteryczne, kwasami i zasadami					1 pkt		

4	Na₂S	1 pkt	2 pkt
	S²⁻ + Zn²⁺ → ZnS	1 pkt	
5	a) CuSO₄ + Zn → ZnSO₄ + Cu	1 pkt	2 pkt
	b) P, P, F	1 pkt	
6	<i>Przykładowe rozwiązanie:</i> $2,59\text{g} \cdot 10 = 25,9\text{g}$ $\frac{7,511}{25,9} * 100\% = \mathbf{29\%}$	2 pkt	2 pkt
Zadanie III (15 punktów)			
1	Temperatura	1 pkt	1 pkt
2	D	1 pkt	1 pkt
3	nienasyconym, 36,3 g, 72,6 g, rozpuści się 40 g	1 pkt	1 pkt
4	spowodowało, nie zmienia się	1 pkt	1 pkt
5	<i>Przykładowe rozwiązanie:</i> Rozpuszczalność = 36 g /100 g wody x g soli --- 200 g roztworu <u>10 g soli ---- 100 g roztworu</u> x = 20 g m _{wody} = 200 g – 20 g = 180 g x (g soli) ---- 180 g H ₂ O <u>36 g soli ---- 100 g H₂O</u> x = 64,8 g 64,8 g – 20 g = 44,8 g	2 pkt	2 pkt
6	<i>Przykładowe rozwiązanie:</i> Rozpuszczalność = 25 g/100 g wody x (g soli) --- 500 g roztworu <u>25 g soli ---- 125 g roztworu</u> x = 100 g soli m _{wody} = 500 g -100 g = 400 g	2 pkt	2 pkt
7	C	1 pkt	1 pkt
8	a) chlorek baru <i>lub</i> nazwa innego poprawnie wybranego odczynnika	1 pkt	4 pkt
	Ba²⁺ + SO₄²⁻ → BaSO₄ <i>lub</i> poprawnie napisane równanie dla wybranego odczynnika	1 pkt	
	b) Cu²⁺ Cu²⁺ + 2OH⁻ → Cu(OH)₂	1 pkt 1 pkt	
9	a) Ag⁺ + Cl⁻ → AgCl	1 pkt	2 pkt
	b) A	1 pkt	

Zadanie IV (15 punktów)						
1	a) 1, 2		1 pkt	3 pkt		
	b) 3, 4		1 pkt			
	c) $2\text{Na} + 2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH} + \text{H}_2$ lub $\text{Na} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{NaOH} + \frac{1}{2}\text{H}_2$		1 pkt			
2	a) $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 + 6\text{NH}_3 + 6\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{Al}(\text{OH})_3 + 3(\text{NH}_4)_2\text{SO}_4$		1 pkt	5 pkt		
	b) $\text{Mg} + \text{H}_2\text{SO}_4 \rightarrow \text{MgSO}_4 + \text{H}_2$		1 pkt			
	c)	1	KNO_3		azotan(V) potasu	1 pkt
		2	CaCl_2		chlorek wapnia	1 pkt
	<i>Uwaga: w przypadku napisania poprawnie obu wzorów soli, lecz podania błędnej nazwy/ błędnych nazw przyznaje się 1 pkt za zadanie 2c</i>					
d) 1, kwasu, zasady, zobojętnienia		1 pkt				
3	$\text{Na}_3\text{PO}_4 \xrightarrow{(\text{H}_2\text{O})} 3\text{Na}^+ + \text{PO}_4^{3-}$		1 pkt	1 pkt		
4	F, P, P, P		1 pkt	1 pkt		
5	FeCl ₂ , Fe ₂ (SO ₄) ₃		1 pkt	2 pkt		
	$\text{Fe}_2(\text{SO}_4)_3 \xrightarrow{(\text{H}_2\text{O})} 2\text{Fe}^{3+} + 3\text{SO}_4^{2-}$		1 pkt			
6	$\text{H}_3\text{PO}_4 \rightleftharpoons \text{H}^+ + \text{H}_2\text{PO}_4^-$ lub $\text{H}_3\text{PO}_4 + \text{H}_2\text{O} \rightleftharpoons \text{H}_3\text{O}^+ + \text{H}_2\text{PO}_4^-$		1 pkt	2 pkt		
	(anion) wodorooortofosforanowy(V) lub (anion) wodorofosforanowy(V)		1 pkt			
7	C		1 pkt	1 pkt		